

Шта је ЕУ донела Чешкој

Пише: Дејан Мирковић
уторак, 27 мај 2014 12:01



После мирног раздвајања од Словачке 1993. Чешка Република је отпочела преговоре са ЕУ и интензивну трговину са овом наднационалном организацијом. (Крајем 1993. године је већ око 65 % спољнотрговинског промета обављала са ЕУ.) Споразум о придруживању је потписан 1995. године. Следеће године Чешка је поднела кандидатуру за чланство. Преговори о чланству су започети већ 1998. године, а завршени 2002. године. Уговор о приступању је потписан 2003. године у Атини. Коначно, 2004. Чешка је постала чланица ЕУ. Међутим, економски показатељи у Чешкој су били углавном негативни. Пре свега, расла је незапосленост у Чешкој, али и спољни дуг. Следеће табеле показују те негативне трендове у деценији преговора између Прага и Брисела.

Прва табела показује раст спољног дуга Чешке у периоду преговарања са ЕУ и такозвано прилагођавање чешке привреде европским стандардима.

Спољни дуг Чешке у периоду преговарања са ЕУ 1993-2003 [\[1\]](#)

Година	У милијардама долара
1993.	8, 6
2003.	28, 3

Друга табела показује пораст стопе незапослености у Чешкој у периоду 1993-2003. Дакле, слично као и када се радило о задужености, неколико пута је порасла и незапосленост у овој земљи.

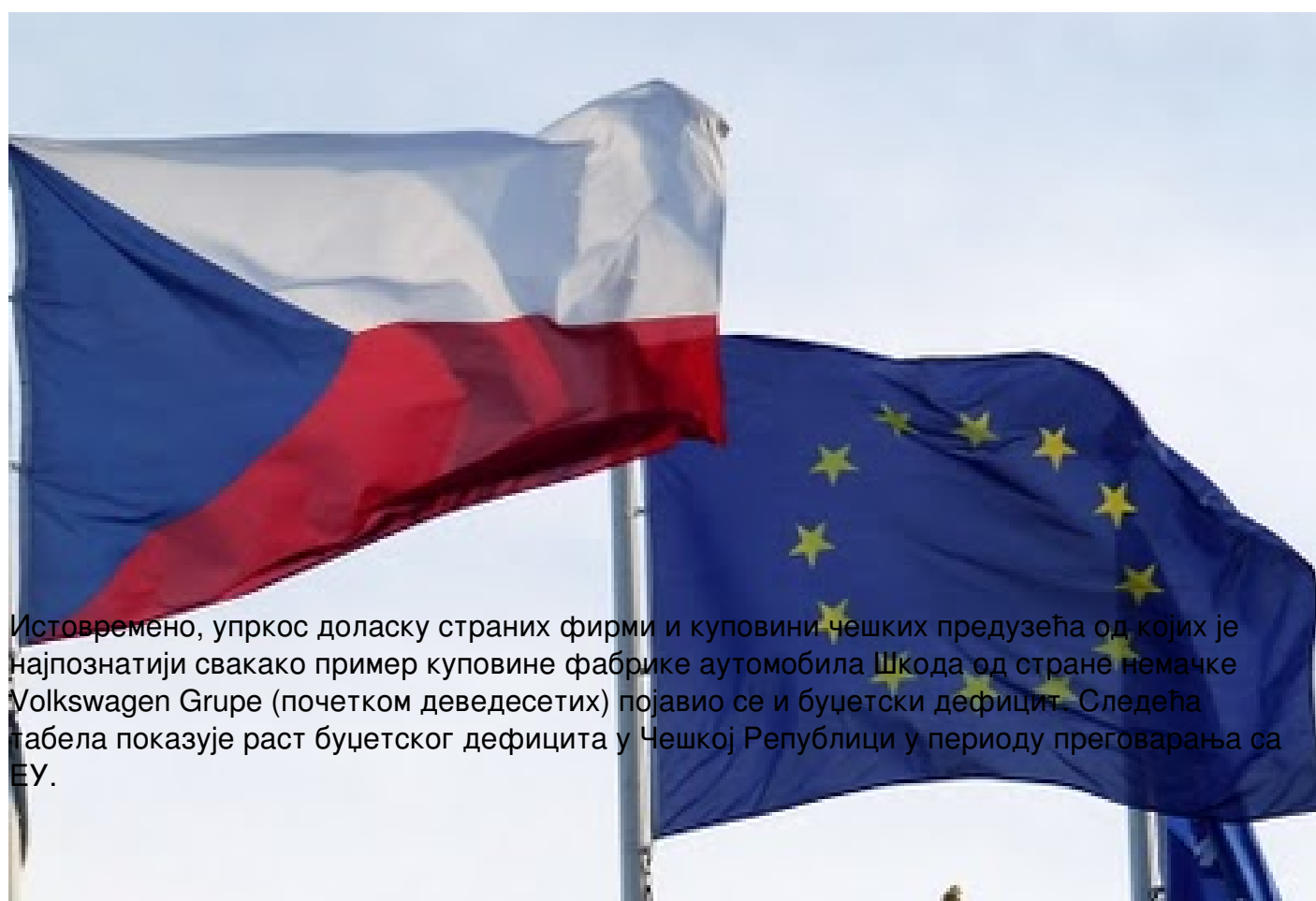
Пораст незапослености у Чешкој у периоду преговарања са ЕУ 1993-2003.

Шта је ЕУ донела Чешкој

Пише: Дејан Мирковић
уторак, 27 мај 2014 12:01

Година	У процентима
1993.	3,3
2003.	10,5

Дакле, из претходних табела произилази да је у периоду од око 10 година неколико пута порастао спољни дуг и незапосленост у тој држави.



Истовремено, упркос доласку страних фирми и куповини чешких предузећа од којих је најпознатији свакако пример куповине фабрике аутомобила Шкода од стране немачке Volkswagen Grupe (почетком деведесетих) појавио се и буџетски дефицит. Следећа табела показује раст буџетског дефицита у Чешкој Републици у периоду преговарања са ЕУ.

Буџетски дефицит Чешке у периоду 1993-2003. [\[2\]](#)

Година	У милијардама долара
1993.	0
2003.	1,3

Шта је ЕУ донела Чешкој

Пише: Дејан Мирковић
уторак, 27 мај 2014 12:01

Дакле, иако Чешка на почетку преговора са ЕУ није имала буџетски дефицит (и без обзира на то што је узимала велике кредите и продавала своје компаније) буџетски дефицит се појавио. Или, пре преговора са ЕУ Чешка је имала у потпуности уравнотежене приходе и расходе у државном буџету. Међутим, на крају преговора са ЕУ појавио се у државној каси велики дефицит.



Ови негативни трендови у чешкој економији и друштву се нису зауставили након уласка у ЕУ 2004. године. Напротив, спољни дуг и буџетски дефицит су наставили да расту и у деценији када је ова земља већ постала пуноправни члан ЕУ. Следећа табела то показује.

Спољни дуг Чешке у периоду чланства у ЕУ 2004–2013. [3]

Година	У милијардама долара
2004.	36,2
2013.	102,1

Дакле, спољни дуг Чешке Републике је у деценији када је Чешка постала чланица ЕУ достигао око 100 милијарди долара. То је без сумње огромна цифра за државу од око 10 милиона становника (или за државу која је на почетку преговора са ЕУ договала само 3 милијарде долара). Такође, и буџетски дефицит је константно растао у периоду чланства Чешке у ЕУ. Он је редовно достигао цифру од неколико милијарди долара

Шта је ЕУ донела Чешкој

Пише: Дејан Мирковић
уторак, 27 мај 2014 12:01

годишње. На пример, кретао се у распону до 4 милијарде долара 2013. године до 6 милијарди долара 2004.



Са друге стране, Чешка Република је за разлику од већине нових источноевропских чланица ЕУ забележила одређене позитивне економске резултате. На пример, спољнотрговински суфицит 2013. године је износио око 18 милијарди долара. Међутим, треба истаћи да у тај статистички податак улази и извоз фирми у страном власништву које раде на територији Чешке Републике. На пример, извоз аутомобила фирме Шкода која је у власништву немачке Volkswagen Grupe се формално води као "чешки" извоз. Зато је много реалнији показатељ за кретање токова новца из Чешке биланс текућег рачуна (current account balance или биланс текућег рачуна, тачније део платног биланса у који не улази само износ извоза и увоза већ и приходи и расходи од инвестиција и текући трансфер).

Шта је ЕУ донела Чешкој

Пише: Дејан Мирковић
уторак, 27 мај 2014 12:01

